

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz ustawy o finansach publicznych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju i Technologii we współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mariusz Jerzy Golecki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, we współpracy z Tomaszem Chróstnym, Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Andrzej Guzowski Zastępca Dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Tel. (22) 411 96 25 andrzej.guzowski@mrp.it.gov.pl	Data sporządzenia 9 marca 2022 r. Źródło: Analizy własne Nr w wykazie prac UD306

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W toku stosowania ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych pojawiły się liczne postulaty w dużej mierze dotyczące nowego obowiązku składania sprawozdań o praktykach płatniczych przez podmioty do tego zobowiązane (obowiązek składania sprawozdań wszedł w życie od 2020 r. i został wprowadzony ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych).¹ Doświadczenia z dotychczasowego stosowania przepisów w tym zakresie pokazują, że w niektórych aspektach potrzebne jest uproszczenie tego obowiązku, jak również doprecyzowanie i dodatkowe uregulowanie niektórych kwestii w celu wyeliminowania pojawiających się wątpliwości. Ustawą z 2019 r. wprowadzono również przepisy dot. postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK w sprawie nadmiernego opóźniania ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Również z dotychczasowego doświadczenia z funkcjonowania tego instrumentu wynika, że konieczna jest modyfikacja niektórych rozwiązań, w celu poprawy efektywności postępowania. Poniżej przedstawiono przykładowe problemy, które wyniknęły z dotychczasowego funkcjonowania tych rozwiązań.

I. Sprawozdania o praktykach płatniczych

Zgodnie z obecnymi przepisami, obowiązkowi sprawozdawczemu podlegają m.in. wartości świadczeń z transakcji handlowych, w przypadku których w praktyce zatory płatnicze nie występują (np. wartości świadczeń pieniężnych wynikających z transakcji handlowych zawieranych w zakresie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Podobna sytuacja dotyczy obowiązku raportowania wartości świadczeń przedawnionych z lat poprzednich – w tej sytuacji dłużnik jest chroniony instytucją przedawnienia i nie ma uzasadnienia, aby w sprawozdaniu wykazywać również wartości przedawnionych świadczeń z lat poprzednich. Wskazywanym problemem jest też obowiązek wykazywania w sprawozdaniu świadczeń pomiędzy spółkami w ramach jednej grupy kapitałowej, podczas gdy w rzeczywistości opóźnienia w spełnianiu świadczeń pieniężnych, generowane pomiędzy podmiotami działającymi w ramach jednej grupy kapitałowej, nie mają wpływu na rynek, ani działające na nim podmioty. W konsekwencji, nie przyczyniają się do powstawania zatorów płatniczych.

W związku z powyższym zasadne byłoby ograniczenie nadmiarowych obowiązków sprawozdawczych poprzez wyłączenie takich wartości z obowiązku raportowania.

Ponadto, przedsiębiorcy zobowiązani do składania sprawozdań o praktykach płatniczych wskazują, że obecny termin na przekazanie sprawozdania za dany rok (do 31 stycznia roku następnego) jest zbyt krótki, co powoduje problemy w terminowym zebraniu wszystkich danych i sporządzeniu sprawozdania, bez ryzyka zakłócenia funkcjonowania działalności gospodarczej.

Praktyka funkcjonowania dotychczasowych regulacji dotyczących obowiązku sprawozdawczego wskazała również na potrzebę doprecyzowania i uregulowania kwestii, które mogą budzić wątpliwości. Przykładowo, wskazywanym problemem jest brak uregulowania kursu walutowego, po którym należy przeliczać wartości świadczeń pieniężnych, co ma znaczenie zarówno dla sprawozdań, jak i w postępowaniach UOKiK. W aktualnym brzmieniu ustawy brak jest przepisu pozwalającego na przewalutowanie świadczeń pieniężnych, wyrażonych w walutach obcych. W związku z powyższym kwestia ta wymaga odpowiedniego uregulowania. Ponadto, w związku z tym, że począwszy od 2021 roku,

¹ Do Ministerstwa wpłynęło ok. 400 zapytań dotyczących obowiązku sprawozdawczego

spółki komandytowe zostały zakwalifikowane jako podatnicy podatku CIT, a obowiązek sprawozdawczy dotyczy właśnie podatników CIT, którzy osiągają najwyższe przychody, pojawiła się potrzeba uregulowania na kim ciąży obowiązek sprawozdawczy, w przypadku spółek komandytowych. Wśród postulatów pojawia się też potrzeba uregulowania kwestii składania ewentualnej korekty sprawozdania, w przypadku gdy ujawniono błędy mające istotny wpływ na ogólny obraz praktyki płatniczej. Dotychczasowe funkcjonowanie regulacji związanych ze sporządzaniem sprawozdania o praktykach płatniczych wykazało również, że potrzebne są zmiany, które sprawią, że sprawozdanie będzie lepiej odzwierciedlać praktyki płatnicze danego podmiotu i uwzględniać fakt, że w przypadku różnego rodzaju transakcji ustawa dopuszcza różne maksymalne terminy zapłaty.

Wychodząc naprzeciw zgłoszonym postulatom proponuje się zatem zmiany, które co do zasady uproszczą proces składania sprawozdań oraz wyeliminują wątpliwości interpretacyjne. Wg stanu na 19 sierpnia 2021 r. sprawozdanie o stosowanych terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 2020 r. przedłożyło prawie 3 tys. podmiotów (dane MRiT).

II. Postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Również w zakresie postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych istnieje potrzeba wprowadzenia zmian mających na celu zwiększenie efektywności prowadzonych postępowań przez Prezesa UOKiK oraz uelastyczenie modelu karania. Dotychczasowa praktyka tych postępowań ujawniła występowanie problemów z funkcjonowaniem modelu obliczania kary w oparciu o wzór z art. 13v ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych. Obecnie, w przypadku stwierdzenia nadmiernego opóźnienia się ze spełnieniem świadczeń pieniężnych przez stronę postępowania Prezes UOKiK ma obowiązek nałożenia na przedsiębiorcę administracyjnej kary pieniężnej obliczanej wedle ściśle określonego i sformalizowanego wzoru określonego w art. 13v ust. 2 ustawy. Wyliczenie kary w oparciu o przedmiotowy wzór jest poprzedzone koniecznością dokonania analizy milionów transakcji handlowych, a następnie wyliczenia za każde najmniejsze opóźnienia (niezależnie od wartości wierzytelności) jednostkowej kary pieniężnej, których suma składa się na karę nakładaną na stronę postępowania. Tym samym, postępowania prowadzone przez Prezesa UOKiK w sprawach nadmiernego opóźniania się ze spełnieniem świadczeń pieniężnych w transakcjach handlowych są czasochłonne, skomplikowane i wymagają szczególnej dokładności i precyzyjności z uwagi na zakres dokonywanej w ich trakcie analizy materiału dowodowego oraz obszerność tego materiału. Poziom skomplikowania prowadzonych postępowań wynika również ze znacznego stopnia zróżnicowania relacji gospodarczych i praktyk płatniczych przedsiębiorców. Wyżej wskazane okoliczności powodują, że dokonanie precyzyjnych ustaleń pozwalających na wydanie decyzji wymierzającej karę w oparciu o dotychczasowy model karania w sposób szybki i prawidłowy nie jest możliwy. Stopień skomplikowania prowadzonych postępowań odczuwa również strona postępowania, która jest zobowiązana do współpracy z Prezesem UOKiK. Współpraca ta sprowadza się w znacznej mierze do przygotowania materiału dowodowego w postaci sporządzenia i przekazania Prezesowi UOKiK wykazu wszystkich transakcji handlowych z ich szczegółowym opisem dla okresu objętego postępowaniem. Dodatkowo, wartość nakładanych na przedsiębiorców obecnie administracyjnych kar pieniężnych jest niska, a w konsekwencji kara nie spełnia swych funkcji, w szczególności funkcji represyjnej mającej na celu wyeliminowanie z obrotu niepożądanych zachowań przedsiębiorców oraz niejako przymuszenie ich – pod groźbą kary finansowej – do zmiany swoich praktyk płatniczych i regulowania swoich zobowiązań względem kontrahentów w sposób terminowy. Obecnie wysokość kar to w istocie wysokość należnych kontrahentom strony postępowania odsetek z tytułu opóźnienia się w spełnieniu świadczeń pieniężnych.

Liczba postępowań w sprawach nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 13c ustawy²:

- 1) wszczętych – 108;
- 2) zakończonych w I instancji – 16;
- 3) w toku w I instancji – 92;
- 4) w toku w II instancji na skutek złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy – 2;
- 5) postępowań sądowych – 0.

Łączna stwierdzona suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie wyniosła 694 439 344,70 zł, z czego wartość świadczeń pieniężnych opóźnionych³:

- 1) do 30 dni – 628 059 747,12 zł;
- 2) od 31 do 60 dni – 51 481 948,30 zł;
- 3) od 61 do 120 dni – 14 897 649,28 zł.

Łączna liczba wydanych rozstrzygnięć – 16, z czego⁴:

- 1) 14 decyzji stwierdzających nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych;

² Stan na koniec września 2021 r.

³ Stan na koniec września 2021 r.

⁴ Stan na koniec września 2021 r.

2) 2 postanowienia o umorzeniu postępowania (brak naruszenia).

Prezes UOKiK nałożył kary na 5 przedsiębiorców nadmiernie opóźniających się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, na łączną wartość 1 110 842,90 zł (wysokość poszczególnych kar: 426 587,62 zł, 266 530,02 zł, 44 286,96 zł, 358 890,31 zł, 14 547,99 zł). W stosunku do 9 przedsiębiorców Prezes UOKiK odstąpił od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej w oparciu o art. 13v ust. 6 ustawy.

Przeciętna długość trwania postępowania administracyjnego wyniosła 328 dni, przy czym podana średnia długość obejmuje również opóźnienia spowodowane z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu, o których mowa w art. 35 § 5 k.p.a. (średnia długość opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu wyniosła 62 dni).

III. Pozostałe zmiany

Oprócz wyżej wymienionych problemów zidentyfikowano również inne, które wymagają interwencji legislacyjnej.

Obecnie tylko duzi przedsiębiorcy będący dłużnikami mają obowiązek składania drugiej stronie transakcji handlowej oświadczenia o swoim statusie. Oświadczenie składa się w formie w jakiej zawierana jest transakcja handlowa, najpóźniej w momencie jej zawierania. W praktyce dochodzi do sytuacji kiedy ich duzi kontrahenci zatajają swój status, żeby móc korzystać z odsetek ustawowych, lub po krótszym terminie – z odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych. W celu ograniczenia takich praktyk niezbędne jest dokonanie odpowiednich zmian w zakresie obowiązku składania oświadczeń o statusie przedsiębiorcy.

Obecnie uprawnienie do niedochodzenia rekompensaty z tytułu opóźnienia w płatnościach w sytuacji, gdy jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu albo większa od tego świadczenia mają dysponenci części budżetowych, fundusze celowe oraz organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego. Zasadne jest, aby podobnym uprawnieniem objąć również agencje wykonawcze. Celem tej zmiany byłoby minimalizowanie sytuacji, w których koszty ponoszone na podejmowanie przez agencję wykonawczą czynności związanych z dochodzeniem rekompensaty byłyby wyższe niż wysokość dochodzonej rekompensaty (zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych wysokość rekompensaty wynosi 40, 70 lub 100 Euro).

Obecnie instytucja umownego zakazu cesji wierzytelności jest nadużywana, co w efekcie może prowadzić do utraty płynności, a w konsekwencji do zatorów płatniczych. Celem zmiany jest przeciwdziałanie sytuacjom kiedy podmiot, który nie wywiązuje się ze swoich podstawowych obowiązków umownych, jakim jest regulowanie świadczenia pieniężnego w terminie, może jednocześnie powoływać się na zastrzeżenie umowne o niedopuszczalności cesji.

2. **Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt**

Projekt ustawy ma na celu doprecyzowanie przepisów i uproszczenie obowiązku sprawozdawczego oraz poprawę efektywności postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Najważniejsze propozycje:

- 1) uproszczenie obowiązku sprawozdawczego o praktykach płatniczych:
 - wyłączenie ze sprawozdań świadczeń z transakcji handlowych zawieranych w zakresie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (w praktyce w tym obszarze nie występują zatory),
 - wyłączenie ze sprawozdań świadczeń przedawnionych - w związku z tym, że dłużnik jest chroniony instytucją przedawnienia, nie ma uzasadnienia, żeby w sprawozdaniu wykazywać również wartości przedawnionych świadczeń pieniężnych z lat poprzednich,
 - wyłączenie ze sprawozdań świadczeń pomiędzy spółkami w ramach jednej grupy kapitałowej,
 - zwolnienie z obowiązku sprawozdawczego publicznych podmiotów leczniczych i podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (wyjaśnienie zwolnienia podmiotów leczniczych z obowiązku sprawozdawczego przedstawiono w uzasadnieniu do projektu ustawy),
 - zwolnienie z obowiązku sprawozdawczego spółek wchodzących w skład podatkowych grup kapitałowych,
 - wydłużenie terminu na złożenie sprawozdania z 31 stycznia na 30 kwietnia;
- 2) doprecyzowanie i uregulowanie kwestii dotyczących obowiązku sprawozdawczego o praktykach płatniczych:
 - uregulowanie w ustawie, że w przypadku spółek komandytowych obowiązek sprawozdawczy za spółkę ma komplementariusz prowadzący sprawy spółki,
 - uregulowanie kwestii składania korekty sprawozdania – proponuje się wskazać wprost w przepisie, że w przypadku, gdy ujawniono błędy mające istotny wpływ na ogólny obraz praktyk płatniczych podmiotu, sprawozdanie można skorygować (korekty będzie można dokonać poprzez złożenie nowego sprawozdania. Wymagane będzie również uzasadnienie przyczyny korekty. Poprawione sprawozdanie będzie można przesłać w aplikacji do składania sprawozdań dostępnej na stronie www.biznes.gov.pl),
 - wskazanie wprost w ustawie kursu walutowego, po którym należy przeliczać świadczenia spełnione/niespełnione otrzymane/nieotrzymane w walutach na potrzeby sprawozdawczości oraz postępowania

w sprawie nadmiernych opóźnień,

- dookreślenie z jaką dokładnością należy wykazywać wartość świadczeń i udziałów – proponuje się wskazać wprost w ustawie, że wartości w sprawozdaniu podaje się z dokładnością odpowiednio do 1 grosza i setnych części procentu,
- doprecyzowanie zasad składania pełnomocnictwa,
- zmiana sposobu sprawozdawania świadczeń spełnionych i otrzymanych (wykazywanie w sprawozdaniu wartości świadczeń pieniężnych otrzymanych/spełnionych w odniesieniu do terminów umownych, a gdy termin umowy będzie niezgodny z ustawowym w odniesieniu do maksymalnego terminu ustawowego, zamiast w terminach liczonych od dnia wystawienia faktury),
- zmiana sposobu raportowania wartości świadczeń pieniężnych nieotrzymanych i niespełnionych - wykazywanie z podaniem terminu opóźnienia – w ramach określonych przedziałów
- określenie w ustawie terminu publikacji sprawozdań w BIP – proponuje się, aby minister właściwy do spraw gospodarki publikował zbiorcze zestawienie sprawozdań corocznie w terminie do 31 lipca;

3) poprawa efektywności postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania ze spełnianiem świadczeń pieniężnych i uelastycznienie modelu karania:

- zmiana zasad karania za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez wprowadzenie uznaniowości Prezesa UOKiK przy wymiarze kary, wraz ze wskazaniem przesłanek/dyrektyw wymiaru kary oraz modyfikację wzoru, według którego będzie liczona maksymalna kara za nadmierne opóźnienie ze spełnianiem świadczeń pieniężnych (zapropozowana metoda obliczania kary umożliwi przyspieszenie i uproszczenie prowadzonych postępowań. Jednocześnie maksymalna wysokość wymierzanych kar nadal będzie uzależniona od wartości zatorów). Dodatkowe informacje przedstawiono w uzasadnieniu do projektu ustawy,
- wprowadzenie instytucji tzw. wezwań miękkich (na wzór art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów): Prezes UOKiK, bez wszczynania postępowania, będzie mógł wystąpić do przedsiębiorcy w sprawach z zakresu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych (prewencja, kształtowanie świadomości oraz możliwość zmiany praktyki przedsiębiorcy bez konieczności wszczęcia postępowania, co umożliwi szybsze podejmowanie działań przez Prezesa UOKiK),
- wyłączenie opóźnień w ramach grup kapitałowych z zakresu postępowań w sprawie nadmiernych opóźnień,
- wprowadzenie zasad przewalutowania świadczeń pieniężnych wyrażonych w walutach obcych;

4) pozostałe zmiany:

- uprawnienie do niedochodzenia rekompensaty przez agencje wykonawcze - proponuje się, aby agencje wykonawcze w rozumieniu ustawy o finansach publicznych mogły nie dochodzić rekompensaty z tytułu opóźnienia w płatnościach w sytuacji, gdy jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu albo większa od tego świadczenia. Takie uprawnienie mają dysponenci części budżetowych, fundusze celowe oraz organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego,
- nałożenie obowiązku składania oświadczenia o swoim statusie na wszystkich dużych przedsiębiorców - obecnie tylko duzi przedsiębiorcy będący dłużnikami mają obowiązek składania drugiej stronie transakcji handlowej oświadczenia o swoim statusie. W praktyce dochodzi do sytuacji kiedy ich duzi kontrahenci zatają swój status, żeby móc korzystać z odsetek ustawowych, lub po krótszym terminie - z odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych. Ponadto proponuje się, aby oświadczenie było składane raz w danej relacji biznesowej, a aktualizacja byłaby wymagana w przypadku zmiany statusu - zgodnie z obowiązującymi przepisami oświadczenie składa się w przypadku każdej transakcji handlowej,
- wprowadzenie nieważności zastrzeżenia umownego zakazującego wierzycielowi zbywania wierzytelności Umowny zakaz cesji wierzytelności jest szczególnie dotkliwy w relacjach asymetrycznych, w których występuje element przewagi kontraktowej. Niemniej zaproponowane rozwiązanie odnosi się również do transakcji symetrycznych. Nie ma bowiem uzasadnienia, aby podmiot, który nie wywiązuje się ze swoich podstawowych obowiązków umownych, jakim jest regulowanie świadczenia pieniężnego w terminie, mógł jednocześnie powoływać się na zastrzeżenie umowne o niedopuszczalności cesji. Jednocześnie ze względu na szczególną sytuację podmiotów publicznych będących podmiotami leczniczymi, zaproponowano wyłączenie z projektowanej regulacji transakcji handlowych, w których podmioty te występują w roli dłużników.

Nie jest możliwe rozwiązanie problemu za pomocą innych środków niż ścieżka legislacyjna w postaci nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz ustawy o finansach publicznych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Znaczna część rozwiązań przewidzianych w obowiązującej obecnie ustawie o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych jest efektem wdrożenia do polskiego systemu prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych. Zgodnie z art. 12 ust. 3 ww. dyrektywy państwa członkowskie mogą utrzymywać lub wprowadzić w życie przepisy, które są korzystniejsze dla wierzyciela niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów dyrektywy.

W 2017 r. w Wielkiej Brytanii wprowadzono przepisy nakazujące części brytyjskich spółek (duże firmy spełniające dwa

lub wszystkie kryteria – roczny obrót ponad 36 mln GBP netto, suma bilansowa netto ponad 18 mln GBP, ponad 250 pracowników) publikowanie dwa razy w roku sprawozdań informujących o ich praktykach płatniczych. Celem regulacji była przede wszystkim walka ze złymi praktykami płatniczymi oraz skrócenie okresu opóźnień w dokonywaniu płatności, co z kolei ma przynieść pozytywny skutek finansowy dla firm i gospodarki brytyjskiej. Duży przedsiębiorca w Wielkiej Brytanii jest zobowiązany do publikowania informacji o warunkach płatności, procedurach rozstrzygania sporów dotyczących płatności, średnim czasie koniecznym do zapłaty faktury, odsetku faktur niezapłaconych w terminie, zdolności do e-fakturowania.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty zobowiązane do składania sprawozdań	ok. 3 tys. podmiotów	Szacunki MRiT, w tym na podstawie danych publikowanych przez MF (https://www.gov.pl/web/finans/e/2019-indywidualne-dane-podatnikow-CIT) oraz na podstawie danych MRiT dotyczących zebranych sprawozdań	Wydłużenie o 3 miesiące terminu na złożenie sprawozdania. Zmniejszenie obciążeń związanych z wypełnianiem obowiązków sprawozdawczych poprzez wyłączenie ze sprawozdań niektórych transakcji
Publiczne podmioty lecznicze i podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej	ok. 51 podmiotów	Dane własne MRiT - Sprawozdanie o stosowanych terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 2020 rok	Zwolnienie z dotychczasowego obowiązku składania sprawozdania o stosowanych terminach zapłaty w transakcjach handlowych
Spółki wchodzące w skład podatkowych grup kapitałowych	Kilkaset spółek wchodzących w skład podatkowych grup kapitałowych 65 – liczba podatkowych grup kapitałowych	Dane własne MRiT oraz dane publikowane przez MF (https://www.gov.pl/web/finans/e/2019-indywidualne-dane-podatnikow-CIT)	Zwolnienie z dotychczasowego obowiązku składania sprawozdania o stosowanych terminach zapłaty w transakcjach handlowych
Minister właściwy do spraw gospodarki	1	Ustawa o działach administracji rządowej	Zobowiązanie do publikacji zbiorczego zestawienia sprawozdań w BIP w określonym terminie (corocznie w terminie do 31 lipca).
Prezes UOKiK	1	Ustawa o działach administracji rządowej	Poprawa efektywności postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, m.in.: poprzez modyfikację i uelastycznienie zasad wymiaru kary przez Prezesa UOKiK za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Duży przedsiębiorcy	ok. 3,8 tys.	Szacunki na podstawie danych GUS: "Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON, 2020 r. - GUS", "Grupy przedsiębiorstw w Polsce 2019",	Zmiana w zakresie składania oświadczenia o posiadaniu statusu dużego przedsiębiorcy. Z jednej strony obowiązek składania oświadczenia drugiej stronie transakcji o swoim statusie bez względu na to, czy jest się dłużnikiem. Z drugiej strony uproszczenie składania oświadczeń poprzez wymaganie złożenia oświadczenia tylko raz w danej relacji biznesowej
Agencje wykonawcze	11: – Agencja Mienia Wojskowego, – Polska Agencja Kosmiczna, – Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, – Narodowe Centrum Nauki, – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, – Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	Ustawa budżetowa na 2022 r. (zał. nr 11)	Umożliwienie niedochodzenia należności z tytułu rekompensaty, jeżeli jej kwota jest równa bądź większa niż świadczenie pieniężne

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt ustawy zostanie przekazany do konsultacji publicznych w marcu 2022 r. z terminem 30 dni na zgłaszanie uwag podmiotom reprezentującym przedsiębiorców, w tym dużych przedsiębiorców oraz przedsiębiorców z sektora MŚP z różnych branż, zrzeszeń doradców podatkowych i księgowych, organizacji reprezentujących sektor finansowy. Finalnie projekt zostanie przekazany do kilkuset podmiotów, tak aby możliwie szeroka grupa podmiotów mogła zapoznać się z planowanymi rozwiązaniami. Pełna lista podmiotów znajduje się w rozdzielniku do pisma przekazującego projekt do konsultacji publicznych.

Ponadto, projekt zostanie przekazany do zaopiniowania do następujących partnerów społecznych:
- na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) do:

1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,

- 2) Forum Związków Zawodowych,
3) NSZZ „Solidarność”,

- na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) do:

- 1) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
2) Konfederacji „Lewiatan”,
3) Związku Rzemiosła Polskiego,
4) Związku Pracodawców Business Centre Club,
5) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
6) Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Projekt ustawy zostanie również przekazany do zaopiniowania Radzie Dialogu Społecznego – na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	-----

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie przewiduje się oddziaływania ustawy w zakresie wpływu na sektor finansów publicznych. Projekt zawiera m.in. propozycję, aby agencje wykonawcze w rozumieniu ustawy o finansach publicznych mogły nie dochodzić rekompensaty z tytułu opóźnienia w płatnościach w sytuacji, gdy jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu albo większa od tego świadczenia. Takie uprawnienie mają już dysponenci części budżetowych, fundusze celowe oraz organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego. Celem tej zmiany jest minimalizowanie sytuacji, w których koszty ponoszone na podejmowanie przez agencję wykonawczą czynności związanych z dochodzeniem rekompensaty byłyby wyższe niż wysokość dochodzonej rekompensaty (zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych wysokość rekompensaty wynosi 40, 70 lub 100 Euro). W związku z powyższym propozycja nie wpłynie negatywnie na sektor finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa	Ułatwienie podmiotom przygotowanie i przekazanie sprawozdania o						

niepieniężnym		praktykach płatniczych poprzez wydłużenie o 3 miesiące terminu na złożenie sprawozdania, jak również wyłączenie ze sprawozdań niektórych transakcji. Zwolnienie niektórych grup podmiotów z obowiązku przygotowywania i przekazywania sprawozdań o praktykach płatniczych. Zmiana w zakresie składania oświadczenia o posiadaniu statusu dużego przedsiębiorcy. Z jednej strony obowiązek składania oświadczenia drugiej stronie transakcji o swoim statusie bez względu na to, czy jest się dłużnikiem. Z drugiej strony uproszczenie składania oświadczeń poprzez wymaganie złożenia oświadczenia tylko raz w danej relacji biznesowej. Wyłączenie opóźnień w ramach grup kapitałowych z zakresu postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Zwiększenie efektywności postępowań Prezesa UOKiK powinno wpłynąć motywująco na terminowe regulowanie zobowiązań przez dużych przedsiębiorców wobec przedsiębiorców z sektora MŚP.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wyłączenie opóźnień w ramach grup kapitałowych z zakresu postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Zwiększenie efektywności postępowań Prezesa UOKiK powinno wpłynąć motywująco na terminowe regulowanie zobowiązań przez dużych przedsiębiorców wobec przedsiębiorców z sektora MŚP. Również proponowane zmiany w zakresie nieważności zastrzeżenia umownego przewidującego zakaz cesji wierzytelności w transakcjach handlowych powinny być szczególnie korzystne dla MŚP. Umowny zakaz cesji wierzytelności jest bowiem głównie dotkliwy w relacjach asymetrycznych, w których występuje element przewagi kontraktowej. Zmiana powinna korzystnie wpłynąć na płynność finansową tych przedsiębiorców.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, sytuacja ekonomiczna i społeczna rodzin, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	Projekt nie ma bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną społeczną rodzin, a także poszczególnych obywateli, czy gospodarstwa domowe, w tym osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: wydłużenie terminu na przekazanie sprawozdania	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

W projekcie wydłużono termin, w którym należy przekazać sprawozdanie z 31 stycznia do 30 kwietnia, co powinno ułatwić podmiotom przygotowanie i przekazanie sprawozdania o praktykach płatniczych.

Ponadto, projekt przewiduje wprowadzenie przedmiotowych i podmiotowych wyłączeń spod stosowania przepisów

ustawy w zakresie obowiązku sprawozdawczego z praktyk płatniczych, co przyczyni się do zmniejszenia liczby dokumentów i procedur nałożonych na część przedsiębiorców. Przykładowo, projekt przewiduje zwolnienie z obowiązku sprawozdawczego o praktykach płatniczych publicznych podmiotów leczniczych oraz spółek wchodzących w skład podatkowych grup kapitałowych, jak również wyłączenie ze sprawozdań niektórych transakcji wykazywanych dotychczas w sprawozdaniu, co powinno wpłynąć na zmniejszenie obciążenia związanego z wypełnieniem obowiązków sprawozdawczych nałożonych ustawą z 2019 r.

Projekt przewiduje nałożenie jednorazowego obowiązku składania oświadczenia o swoim statusie na wszystkich dużych przedsiębiorców (dotychczas obowiązek ten dotyczył tylko dużych przedsiębiorców będących dłużnikami). Jednocześnie, proponuje się uproszczenie polegające na tym, że oświadczenie byłoby składane raz w danej relacji biznesowej, a aktualizacja byłaby wymagana w przypadku zmiany statusu – tymczasem zgodnie z obowiązującymi przepisami oświadczenie składa się w przypadku każdej transakcji handlowej

9. Wpływ na rynek pracy

Nie przewiduje się bezpośredniego oddziaływania projektu na rynek pracy.

Zmiana może pozytywnie przyczynić się do niewielkiego zmniejszenia obciążenia pracą w dużych podmiotach gospodarczych. Nie przewiduje się jednak, aby zmiany miały wpływ na poziom zatrudnienia.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak jest wpływu na ww. obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Niniejszy projekt zmiany ustawy jest wynikiem m.in. ewaluacji prowadzonej za zasadach określonych w OSR towarzyszącej ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r. Proponowane zmiany wynikają z konkretnych problemów zidentyfikowanych podczas dotychczasowego funkcjonowania niektórych instrumentów wprowadzonych ww. ustawą. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych podlegać będzie cyklicznej ewaluacji, w tym również w zakresie rozwiązań wprowadzanych do ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (pierwsza ewaluacja została dokonana na przełomie 2021/2022 i jest dostępna na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego pod linkiem <https://legislacja.gov.pl/projekt/12355253>). W związku z powyższym nie przewiduje się oddzielnej ewaluacji dla niniejszego projektu ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)